

**TRAFNIDIAETH
CYMRU**
**TRANSPORT
FOR WALES**

3 Llys Cadwyn
Pontypridd,
CF37 4TH,
029 2167 3434
james.price@trc.cymru
trc.cymru

3 Llys Cadwyn
Pontypridd
CF37 4TH
029 2167 3434
james.price@tfw.wales
tfw.wales

Russell George AS
Cadeirydd
Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd CF99 1SN
SeneddESS@senedd.cymru

07 Ionawr 2020

Annwyl Russell

Diolch am fy ngwahodd i siarad yng nghyfarfod Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau ar 18 Tachwedd 2020, a rhoi cyfle pellach i mi ateb cwestiynau nad oedd aelodau'n gallu eu cyrraedd.

Yn ystod fy ymddangosiad, dywedais hefyd y byddwn yn ysgrifennu atoch gyda rhagor o fanylion. Gweler isod am ragor o wybodaeth am y meysydd hyn.

Cytundeb Bwrdd TrC i fwrw ymlaen â threfniant rheilffyrdd newydd

Cafwyd trafodaethau ym mis Ebrill 2020 ynghylch yr angen i edrych ar opsiynau posibl ar gyfer dyfodol gwasanaethau rheilffyrdd pan fyddai'r Cytundeb Mesur Brys yn dod i ben ym mis Tachwedd. Cyflwynwyd Gweithredwr Dewis Olaf (OLR) fel yr opsiwn a oedd yn cael ei ffafrio yng nghyfarfod mis Gorffennaf. Rhoddwyd cymeradwyaeth ffurfiol i fwrw ymlaen ag OLR ym mis Hydref 2020. Fe'i trafodwyd yn fanwl yng nghyfarfodydd y Bwrdd yn y cyfamser rhwng mis Gorffennaf a mis Hydref, gan gynnwys un cyfarfod eithriadol dros dro o'r Bwrdd ym mis Gorffennaf.

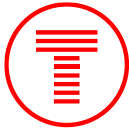
Newidiadau posibl i gynlluniau TrC yn dilyn y cytundeb rheilffyrdd newydd

Rydym yn parhau i fod yn gwbl ymrwymedig i gyflawni gweledigaeth uchelgeisiol Llywodraeth Cymru ar gyfer y rheilffyrdd yng Nghymru. Mae cyflawni gwelliannau allweddol, megis creu Metro De Cymru, darparu cerbydau newydd sbon ar gyfer rhwydwaith rheilffyrdd Cymru a'r Gororau a gweithgareddau niferus eraill, yn parhau i fod yn ffocws pendant i Trafnidiaeth Cymru a'i bartneriaid. Fodd bynnag, y realiti yw y bydd angen i ni gyflawni'r weledigaeth hon mewn gwahanol ffyrdd oherwydd y pandemig Covid-19. Mae ein model cyflenwi newydd yn ein galluogi i fod yn y sefyllfa orau i barhau i gyflawni drwy gyfnod o gryn ansicrwydd, wrth i ni ailystyried y ffordd orau o gyflawni'r weledigaeth uchelgeisiol hon.

Mae Trafnidiaeth Cymru yn eiddo i
Lywodraeth Cymru
Transport for Wales is owned by the
Welsh Government

Cwmni Cyfyngedig drwy Warrant. Cofrestrwyd yng Nghymru. Rhif Cwmni 09476013. Cyfeiriad
Swyddfa Gofrestredig: 3 Llys Cadwyn, Pontypridd, CF37 4TH
A Company Limited by Guarantee. Registered in Wales. Company No. 09476013. Registered Office Address: 3
Llys Cadwyn, Pontypridd, CF37 4TH

**TRAFNIDIAETH
CYMRU
TRANSPORT
FOR WALES**

3 Llys Cadwyn
Pontypridd,
CF37 4TH,
029 2167 3434
James.price@trc.cymru
trc.cymru

3 Llys Cadwyn
Pontypridd
CF37 4TH
029 2167 3434
james.price@tfw.wales
tfw.wales

Mae cost y newid hwn yn cael ei reoli drwy gyllidebau presennol Trafnidiaeth Cymru yng nghyd-destun yr 'EMA'. Mae pob parti wedi ymrwymo i sicrhau bod y newidiadau'n cael eu rheoli mewn ffordd mor gost-effeithiol â phosibl, gan sicrhau bod diogelwch, cwsmeriaid a chydweithwyr yn cael eu cefnogi gymaint â phosibl gydol y newid. Yn y tymor hwy, o ganlyniad i'r gostyngiad yn y galw gan deithwyr sy'n gysylltiedig â Covid-19, disgwylir y bydd angen gwelliant parhaus yn y ffordd y caiff gwasanaethau a phrosiectau eu datblygu a'u darparu, a nod y berthynas gytundebol newydd yw cyflawni hyn. Ar hyn o bryd mae costau manwl yn rhan o drafodaethau parhaus fel rhan o gytundebau contract terfynol.

Disgwylwn y bydd bron pob cydweithiwr yn trosglwyddo i'r model masnachfrait / contract newydd ar y telerau ac amodau sydd ganddynt yn barod. Daw'r cytundeb grant a weithredir gan KAO ar hyn o bryd i ben ar 7 Chwefror 2021 a bydd y gwasanaethau'n cael eu gweithredu gan is-gwmni Trafnidiaeth Cymru sy'n eiddo i'r cyhoedd, 'Transport for Wales Rail Limited'. O'r herwydd, rydym yn disgwyl i'r rhan fwyaf o rolau drosglwyddo o dan drefniadau TUPE. Rhagwelir y gall rhai rolau rheoli allweddol a rolau clercol y pencadlys, a ystyrir yn rolau AKI, drosglwyddo o KAO i AKI. Drwy ein fframwaith ymgynghori, byddwn yn cadarnhau sut y bydd y rolau sy'n perthyn i KAO ac AKI yn trosglwyddo.

Gweithrediadau TrC heb lythyr cylch gwaith ffurfiol

Fel y gwyddoch, roedd Llythyr Cylch Gwaith diwethaf Llywodraeth Cymru ar gyfer TrC yn cwmpasu'r cyfnod tan fis Mawrth 2020. Fodd bynnag, mae TrC wedi gallu parhau i weithredu o dan gyfarwyddyd Llywodraeth Cymru a chyda llywodraethu priodol. Mae Byrddau'n parhau fel arfer ac mae TrC wedi derbyn llythyr darpariaeth dros dro gan Lywodraeth Cymru.

Nid yw'r mwyafrif sylweddol o weithgareddau cylch gwaith TrC yn cyd-fynd â dyddiadau'r llythyrau cylch gwaith ac felly mae gweithgareddau'n cael eu cyflwyno ar draws amserlenni'r llythyr cylch gwaith. Mae hyn yn cynnwys gwaith seilwaith mawr, fel Trawsnewid Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd, ochr yn ochr â'n gwaith ymgynghori, fel teithio llesol. Mae gweithgareddau 'treigl' fel goruchwyllo gweithrediadau rheilffyrdd a Thrawsnewid Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd yn cyfrif am dros 95% o'n cyllid, er enghraifft roedd ein gwariant ar reilffyrdd ym mis Hydref yn £38.5 miliwn o gyfanswm o £40 miliwn.

Pan fydd Llywodraeth Cymru yn cyfarwyddo TrC i gyflawni gweithgarwch newydd, rydym yn gofyn am gais ffurfiol, naill ai'n ysgrifenedig neu wedi'i nodi mewn tystiolaeth ar ffurf cofnodion cyfarfodydd, gan gynnwys cadarnhad o'r cyllid. Nid yw'r broses hon wedi newid heb Lythyr Cylch Gwaith.

**TRAFNIDIAETH
CYMRU
TRANSPORT
FOR WALES**

3 Llys Cadwyn
Pontypridd,
CF37 4TH,
029 2167 3434
James.price@trc.cymru
trc.cymru

3 Llys Cadwyn
Pontypridd
CF37 4TH
029 2167 3434
james.price@tfw.wales
tfw.wales

Mae TrC wedi gallu cynllunio eleni hefyd gan fod llythyrau cylch gwaith drafft wedi'u rhannu ers dechrau'r haf. Mae'r fersiwn derfynol wedi'i hatodi. Mae Cynllun Busnes drafft, yn seiliedig ar y llythyr cylch gwaith hwn, wedi'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru.

Mae ein hatebolrwydd yn seiliedig ar nifer o fecanweithiau a threfniadau, sy'n cynnwys Llywodraeth Cymru:

- Bwrdd Llywio TrC – Cyfarfod misol lle mae Llywodraeth Cymru yn fynd i a Chadeirydd TrC i gyfrif. Mae'r aelodaeth yn cynnwys yr Ysgrifennydd Parhaol ddwywaith y flwyddyn, Andrew Slade, Cyfarwyddwr Anweithredol Llywodraeth Cymru, a Gweinidog yr Economi a Thrafnidiaeth bedair gwaith y flwyddyn. Mae Bwrdd TrC yn cyfarfod wythnos cyn y Bwrdd Llywio i ganiatáu i unrhyw eitemau o Fwrdd TrC gael eu huwchgyfeirio.
 - Bwrdd Gweithrediadau – cyfarfodydd misol rhwng Uwch Dîm Arwain TrC ac Uwch Dîm Llywodraeth Cymru i drafod cynnydd yn erbyn y cylch gwaith, yn seiliedig ar gynnwys adroddiad manwl a gyflwynir ym mhob cyfarfod yn nodi cynnydd ym mhob maes o'r busnes.
 - Matrics Dirprwyaethau – yn nodi penderfyniadau y mae angen cymeradwyaeth Llywodraeth Cymru arnynt – naill ai drwy'r Bwrdd Gweithrediadau, y Bwrdd Llywio ac, os oes angen, drwy Gymeradwyaeth Gweinidogol
 - Cytundeb Rheoli ac Erthyglau Cymdeithas gydag eitemau a gadwyd yn ôl
1. **Mae'r Pwyllgor wedi nodi o'r blaen y dylai adrodd ar fuddsoddiad fod o leiaf mor dryloyw ag adroddiadau blaenorol Network Rail, a bod y trosglwyddiad yn rhoi cyfle i ddarparu mwy o dryloywder. Gyda hyn mewn golwg, a allwch nodi'r trefniadau sydd wedi'u rhoi ar waith i adrodd ar y buddsoddiadau sy'n cael eu gwneud yn Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd? A allwch gynnwys trefniadau manwl ar gyfer:**

- **Buddsoddi mewn gwelliannau; a**
- **Buddsoddiad Cynnal a Chadw ac Adnewyddu Gweithredol.**

Mae AmeyKeolis Infrastructure ("AKI") yn fenter bwrpasol arbennig ar y cyd a ffurfiwyd i drawsnewid Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd a rheoli a chynnal a chadw seilwaith Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd. Y partner arweiniol yn y fenter hon ar y cyd yw Amey, un o ymgynghorwyr peirianneg a darparwyr gwasanaethau cyhoeddus mwyaf blaenllaw'r DU. Bydd AKI yn parhau i

**TRAFNIDIAETH
CYMRU
TRANSPORT
FOR WALES**

3 Llys Cadwyn
Pontypridd,
CF37 4TH,
029 2167 3434
James.price@trc.cymru
trc.cymru

3 Llys Cadwyn
Pontypridd
CF37 4TH
029 2167 3434
james.price@tfw.wales
tfw.wales

ddarparu gwasanaethau rheoli asedau, cynllunio trafndiaeth integredig ac atebion peirianyddol sy'n hyblyg ac sydd wedi'u cynllunio ar gyfer anghenion cymunedau lleol nawr ac yn y dyfodol yn ogystal â chyflawni'r gofynion seilwaith ar gyfer trawsnewid rhwydwaith Rheilffyrdd y Cymoedd.

Adroddir ar y gweithgaredd Gweithrediadau, Cynnal a Chadw ac Adnewyddu ar gyfer Rheolwr Seilwaith Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd o bryd i'w gilydd yn unol â'r broses rheoli asedau ac adrodd a nodir yn y contract. Mae hyn yn cynnwys perfformiad gweithredol megis effaith ar wasanaethau trên, cydymffurfiaeth o ran cynnal a chadw a pheirianeg a chyflawni gwaith adnewyddu asedau a bydd hyn yn parhau o dan y trefniadau newydd.

Adlewyrchwyd y gofyniad ariannu fel rhan o'r cymeradwyaethau ar gyfer prynu asedau yn erbyn cynllun pum mlynedd (a elwir yn gyfnodau rheoli) sy'n cefnogi'r gweithgaredd Gweithrediadau, Cynnal a Chadw ac Adnewyddu ar gyfer Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd. Mae prisiad asedau Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd yn digwydd yn flynyddol a chaiff ei adlewyrchu ar gyfer diwedd y flwyddyn hon.

2. A allwch nodi'n fwy cyffredinol hefyd pa fesurau fydd ar waith i adrodd ar berfformiad gweithredol y llinellau; a gweithgareddau AKIL mewn perthynas â'r pwyntiau bwled uchod?

Bydd gennym gytundeb gwasanaethau rhwng Gweinidogion Cymru a TfW Rail Ltd – i gyflawni ein dyletswyddau statudol i ddarparu gwasanaethau rheilffyrdd a chyflawni ein hamserlen – bydd hyn yn disodli'r Cytundeb Grant presennol. Bydd TrC yn parhau i weithredu fel asiant ar ran Gweinidogion Cymru ar gyfer y cytundeb gwasanaethau hwn, yn yr un modd ag y mae TrC wedi'i wneud dros y ddwy flynedd ddiwethaf ar gyfer y Cytundeb Grant.

Bydd contract rhwng TrC a Llywodraethau Cymru a'r DU. Bydd gan wasanaethau Cymru gytundeb gwasanaeth, a fydd yn cael ei gyhoeddi a bydd Llywodraeth Cymru yn fy nal i a bwrdd TrC i gyfrif. Bydd y Cytundeb Asiantaeth gydag Adran Drafndiaeth y DU yn parhau i gefnogi darparu gwasanaethau trawsffiniol a bydd ein perthynas a'n trefniadau llywodraethu gyda'r Adran Drafndiaeth yn parhau o dan y trefniadau newydd. Bydd dangosyddion perfformiad allweddol etc yn parhau, ac rydym yn cydweithio â Llywodraeth Cymru i ddatblygu cyfres o ddangosyddion perfformiad allweddol i helpu i ddatblygu'r drefn rheoli perfformiad newydd hon rhwng TrC a Llywodraeth Cymru, gan adeiladu ar y trefniadau presennol. Bydd y dangosyddion perfformiad allweddol hyn yn monitro ac yn mesur y pethau sy'n bwysig i deithwyr, Llywodraeth Cymru a TrC.

**TRAFNIDIAETH
CYMRU
TRANSPORT
FOR WALES**

3 Llys Cadwyn
Pontypridd,
CF37 4TH,
029 2167 3434
James.price@trc.cymru
trc.cymru

3 Llys Cadwyn
Pontypridd
CF37 4TH
029 2167 3434
james.price@tfw.wales
tfw.wales

Bydd gennym ffordd lawer mwy integredig o ddarparu gwasanaethau rheilffyrdd o dan y trefniadau hyn hefyd, gyda Byrddau a threfniadau adrodd a llywodraethu wedi'u halinio, gan wneud ein ffordd o ddarparu gwasanaethau trenau'n llawer mwy cynwysedig ym mhob cam gweithredu gan bob aelod staff – gan ei gynnwys yn amcanion personol pobl ac yn llai o ddull seiliedig ar reoli contractau.

Nod cymhellion perfformiad oedd annog contractwr preifat i berfformio'n dda, ond yn fewnol byddwn yn cael ein harwain gan werthoedd TrC: Bod y gorau, rhannu llwyddiant, bod yn deg etc. O dan y model newydd mwy integredig, ni fyddai rheoli ar sail contract yn briodol, ond bydd model mwy sefydliadol a arweinir gan reolwyr gydag atebolrwydd i gwsmeriaid, perchnogion ac aelodau etholedig yn briodol.

Mae'r cytundeb grant gwreiddiol yn nodi'r gwasanaethau Rheolwr Seilwaith sydd i'w darparu gan Amey Keolis Infrastructure fel Rheolwr Seilwaith a reoleiddir. Mae'n diffinio gweithrediadau a gofynion cynnal a chadw a rôl TrC o ran llywodraethu'r gwasanaethau hynny. Bydd y gofynion hyn yn cael eu cadw fel rhan o gam i mewn yn y contract presennol.

Mae nifer o gymhellion sy'n rhan o'r contract AKI presennol sy'n cymell cyflawni'r trawsnewid. Byddant yn parhau o dan y model cyflawni newydd.

3. Mae gan aelodau ddiddordeb yn nhrefniadau rheoleiddio Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd hefyd. Allwch chi egluro sut y caiff y rheilffyrdd eu rheoleiddio, ac yn benodol y rolau sydd gan AKIL, Trafnidiaeth Cymru, Llywodraeth Cymru, Network Rail a'r Office of Road and Rail a sut y maent i gyd yn rhyngweithio o fewn y gofod rheoleiddio?

AKIL yw'r Rheolwr Seilwaith a reoleiddir fel y nodir yn y Cytundeb Grant a deddfwriaeth y DU. Bydd hyn yn parhau o dan y model newydd.

Bydd yr Office of Road and Rail yn parhau i fod yn Rheoleiddiwr Diogelwch rhwydwaith Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd a bydd AKIL yn parhau fel y Rheolwr Seilwaith penodedig. Bydd TrC yn darparu llywodraethu economaidd ar gyfer Rheolwr Seilwaith Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd drwy'r gofynion a nodir yn y contract gydag AKIL ac a reolir gan dîm Perchennog Seilwaith TrC.

Network Rail yw'r Rheolwr Seilwaith ar gyfer gweddill rhwydwaith Cymru a'r Gororau ac eithrio Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd. Gan fod y gwasanaethau trên yn mynd ar draws ffin Seilwaith Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd mae ganddynt gytundeb rhyngwyneb gyda NR i sicrhau parhad. Maent yn darparu rhai gwasanaethau i AKIL drwy gytundeb gwasanaethau Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd hefyd. Mae'r rhain yn cynnwys rhai gwasanaethau gweithredol pontio

**TRAFNIDIAETH
CYMRU
TRANSPORT
FOR WALES**

3 Llys Cadwyn
Pontypridd,
CF37 4TH,
029 2167 3434
James.price@trc.cymru
trc.cymru

3 Llys Cadwyn
Pontypridd
CF37 4TH
029 2167 3434
james.price@tfw.wales
tfw.wales

tra bod Canolfan Rheoli Integredig newydd Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd yn cael ei hadeiladu ond hefyd rhai gwasanaethau tymor hwy oherwydd rôl NR fel gweithredwr system y diwydiant rheilffyrdd (e.e. amserlennu).

- 4. Yn olaf, a allech amlinellu natur y contract disgwyliedig gydag AKIL, yn benodol a fydd hyn yn canolbwyntio ar gyflawni'r prosiect seilwaith neu a ydych yn disgwyl y bydd AKIL yn gweithredu fel rheolwr seilwaith yn y tymor hir.**

Hyd y contract fydd 7 mlynedd a fydd yn caniatáu ar gyfer comisiynu'r Seilwaith Metro newydd, ynghyd â chyfnod o roi'r seilwaith yn ôl i TrC a'i drosglwyddo i Reolwr Seilwaith newydd.

Gobeithio bod hyn yn ateb eich pryderon yn ddigonol. Edrychaf ymlaen at glywed gennych gydag unrhyw gwestiynau ychwanegol fydd gennych ynglŷn â throsglwyddo Rheilffyrdd Craidd y Cymoedd.

Yn gywir

James Price
Prif Weithredwr / Chief Executive